

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande gällande betänkandet Ny dataskyddslag – kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (SOU 2017:39)

(Ert diarienummer: Ju2017/04264/L6)

Inledande synpunkter

Migrationsverket vill inledningsvis framhålla att det är angeläget att personuppgiftslagstiftningen anpassas på ett sätt som skapar bästa möjliga balans mellan skyddet för den personliga integriteten och Migrationsverkets behov av att kunna behandla personuppgifter.

Med anledning av att Migrationsverket är en av de myndigheter där en övervägande del av personuppgiftsbehandlingen regleras genom en sektorspecifik personuppgiftsreglering är inte dataskyddslagen direkt avgörande för Migrationsverket i dess handläggning av utlänningsärenden. Utredningen gör i sig en välavvägd bedömning genom att vissa fall föreslå att avvikande bestämmelser i sektorregleringen gällande t.ex. behandling av känsliga personuppgifter i vissa verksamheter ska ha företräde framför dataskyddslagen.

Frågor att utveckla

Betänkandet tar inte upp centrala och viktiga frågor rörande IT- och informationssäkerhet i någon större omfattning. Dessa borde ha tillmätts större vikt i förslaget till ny lagstiftning. IT- och informationssäkerhetaspekterna är integrerade delar av personuppgiftsbehandlingen och bör avhandlas med hög grad av noggrannhet.

Rapporteringen av incidenter till tillsynsmyndigheten är något som i förlängningen kan bidra till en allmän förstärkning av informationssäkerheten. Det är dock av stor vikt att den praktiska lösningen av rapporteringen realiserar på ett sådant sätt att den inte i sig bidrar till att negativt påverka den enskildes integritet, informationshanteringen i sig, IT-

och informationssäkerheten eller andra intressen med bäring på sekretess och säkerhetsskydd. Att det finns täckning för sekretess i befintlig lagstiftning och att alla i den kedja som bildas från anmälan till eventuell delgivning av den enskilde garanteras skydd genom tystnadsplikt och tekniska sekretessskydd är av central betydelse.

Utredningen hade vidare behövt vara mer ingående i frågan om samtycke och då speciellt gällande myndigheters förhållande till användande av samtycke. Artikel 6.1a reglerar frågan om samtycke men vid genomgång av ingresspunkt 43 i dataskyddsförordningen förefaller antydning att möjligheterna för en myndighet att utnyttja samtycke är begränsade.

Begreppsbildning

I betänkandet hänvisas vid flertalet tillfällen till begreppet ”myndighetsutövning”. Samtidigt föreslår utredaren och regeringen i propositionen En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag (prop. 2016/17:180) att begreppet ”myndighetsutövning” helt ska tas bort. Dataskyddsförordningen träder i kraft den 25 maj 2018 och den nya förvaltningslagen den 1 juli 2018. Från Migrationsverkets perspektiv borde föreslagna skrivningar anpassats för ett enhetligt förhållningssätt till begreppet ”myndighetsutövning”.

Det hade i samband med framtagandet av dataskyddslagen varit ett lämpligt tillfälle att ta sig an den ansats som fanns i arbetet med myndighetsdatalagen, dvs. att ta fram enhetliga begrepp till den översyn av sektorregleringen som pågår. Utredningen har dock på ett tillfredsställande sätt utfört det uppdrag som framgår av kommittédirektivet. Nedan följer några specifika synpunkter i valda delar.

Sanktionsavgifter och straffbestämmelser

Det kan i sig anföras argument mot rimligheten i att en myndighet, i detta fall Datainspektionen, ska kunna påföra en annan myndighet sanktionsavgifter. Detta då förfarandet i praktiken kommer innebära att penningmedel cirkulerar inom staten.

I frågan om upphandlingsskadeavgift förefaller dock denna, vid beaktande av antalet anmälningar med påkallande av upphandlingsskadeavgift, ha varit ett bra kontrollinstitut för att kontrollera och pröva att myndigheter har efterlevt det upphandlingsmässiga regelverket på ett korrekt sätt. Detta förhållande talar i sig för att sanktionsavgifter mot myndigheter utgör ett nödvändigt rättsmedel för att säkerställa att myndigheter behandlar personuppgifter på ett korrekt sätt i enlighet med såväl det EU-rättsliga som det nationella regelverket.

Enligt den nuvarande personuppgiftslagen finns det ett antal brott mot lagen som är straffbara. Så kan exempelvis vara fallet när känsliga personuppgifter behandlas i strid med lagen eller det förs över personuppgifter till ett land som inte har en tillräckligt hög nivå på skyddet

för personuppgifter. Genom den föreslagna dataskyddslagen kommer dessa straffbestämmelser att tas bort. Migrationsverket anser dock att det åtminstone bör övervägas om inte sanktionsavgifterna behöver kompletteras med straffbestämmelser för att motverka otillåten och riskfylld personuppgiftsbehandling.

Varje fysisk eller juridisk person ska ha ett effektivt rättsmedel mot en tillsynsmyndighets rättsligt bindande beslut rörande dem. Det föreslås en bra personuppgiftsrättslig säkerhet i att Migrationsverket kan begära prövning av Datainspektionens beslut.

Åldersgräns

Den av utredningen föreslagna åldersgränsen om 13 år gällande samtycke som rättslig grund kan i sammanhanget anses vara väl lågt tilltagen.

Åldersgränsen får dock i praktiken en mindre betydelse för Migrationsverket då registrerade behandlas i myndighetens register med stöd av den sektorspecifika regleringen och inte med stöd av samtycke.

Övriga synpunkter i fråga om integritetsaspekter

Det är, utifrån ett integritetsperspektiv, bra att det föreslås ett sökförbud gällande känsliga personuppgifter. Sökförbudet medför dock en risk att viss nödvändig personuppgiftsbehandling inte kan genomföras. Möjligheter till sökning, även gällande känsliga personuppgifter, borde tillåtas med förbehållet att uppgifterna endast får tas fram för helt avidentifierad statistik. Detta är något som skulle vara till gagn för såväl sökande som myndigheten och externa intressenter.

Det är ett väl avvägt förslag att myndigheter inte ska få använda statistikuppgifter för åtgärder mot den registrerade. Antingen har personuppgifterna helt avidentifierats eller underkastats pseudonymisering för att få fram statistik och då förefaller det inte vara lämpligt att sedan låta dessa statistikuppgifter utgöra underlag för åtgärder mot den registrerade.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av verksjuristen Christer Pettersson. I den slutliga handläggningen har även rättschefen Fredrik Beijer och verksjuristerna Henrik Karlsson och Stefan Råhlander deltagit.

Mikael Ribbenvik